

Mottagare:

Klimat och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

osman.djibril@regeringskansliet.se

Dnr: KN2024/02514

Datum: 11 april 2025

Betänkandet Vindkraft i havet – En övergång till ett auktionssystem (SOU 2024:89)

Fiskekommunerna

Fiskekommunerna är en kommunal-, regional samverkan mellan Strömstad – Tanum – Sotenäs – Lysekil – Uddevalla – Orust – Tjörn – Öckerö – Göteborg med stöd från Västra Götalandsregionen. Verksamheten syftar till att skapa goda förutsättningar för en hållbar utveckling av turism-, fritidsfiske, yrkesfiske och vattenbruksrelaterade verksamheter. Fiskekommunerna värnar om ett hav i balans, levande kust och skärgård.

Avgränsning

Fiskekommunernas yttrande ersätter inte kommunernas eller regionens eventuella egna yttranden.

Ärende

Fiskekommunerna har tagit del av betänkandet "Vindkraft i havet – en övergång till auktionssystem", som föreslår att Sverige bör införa ett auktionssystem för att identifiera lämpliga områden för energiutvinning till havs. Betänkandet presenterar ett förfarande, där regeringens ansvar för att peka ut områden vilket sedan kompletteras med en auktioneringsprocess av auktionsmyndighet, som ska säkerställa en effektiv fördelning av energiutvinningsområden.

Bakgrund

Fiskekommunerna samverkar kommunöverskridande för att skapa goda förutsättningar för en hållbar utveckling av yrkesfiske, fritidsfiske och vattenbruk. Nämda näringar är viktiga utifrån landsbygds-, skärgårdsutveckling och bidrar till lokal livsmedelsproduktion. Västkustens blå näringar är en central del av Sveriges blå ekonomi. Uppskattningsvis produceras största delen (ca 90%) av den svenska sjömat som konsumeras i Sverige på 10 % av landets kust, vilket innefattar Fiskekommunernas geografiska område. Yrkesfisket är en viktig del av den blå värdekedjan då branschen bidrar till en robust grund för fungerande infrastruktur och logistik för hela den blå värdekedjan. För yrkesfisket

som näringslivsaktör är tillgången till viktiga fiskevatten avgörande för att kunna fortsätta leverera fisk och skaldjur till lokala livsmedelsförsörjning – särskilt i kristider när svenska, lokalproducerade livsmedel är viktigare än någonsin.

I Livsmedelsstrategin 2.0 betonas målet att öka sjömatproduktionen med 80 %, där fisket idag är en viktig producent. [Livsmedelsstrategin 2.0 - Regeringen.se](#). RISE påpekar också vikten av att konsumera mer sjömat både ur ett klimat- och hälsoperspektiv. ([Forskningsrapport, fd SP-Rapport](#))

Ovanstående styrker att det är angeläget att säkerställa att förutsättningarna för yrkesfisket bevaras och stärks. I betänkandet ingår inte befintliga tillståndprocesser vilka pågår parallellt vilket kan påverka nyttan med föreslaget system längs Bohuskusten.

Fiskekommunernas synpunkter

Fiskekommunerna yttrar sig om betänkandets förslag. Vi uppmuntrar att övergå till ett auktionsbaserat system för utpekande av energiutvinningsområde till havs och ser det som en möjlighet att i tidigt skede utreda och hantera komplexa målkonflikter och kumulativa effekter. En viktig del i att skapa en sammanhållen och förutsägbar havsplanering. Fiskekommunerna ser möjliga farhågor med att inte specificera exportkabelns placering i nätkoncessionen utifrån havsmiljö-, fiske och vattenbruksperspektiv.

Möjlighet till planering och förutsägbarhet – även för yrkesfisket

I betänkandet om havsbaserad energiutvinning lyfts fördelarna med att projekterare får möjlighet till planering och förutsägbarhet. Fiskekommunerna vill understryka att även yrkesfisket behöver en långsiktighet och förutsägbarhet. Utan tydliga och stabila framtidsutsikter finns en risk att förtroendet från banker för investeringar minskar och att yrket får svårt att attrahera nyrekrytering. En osäkerhet kring tillgången till fiskevatten kan även hindra den fortsatta investeringsviljan och motivationen inom yrkesfisket.

Kumulativa effekter

Vi ser betänkandets förslag som en möjlighet att noggrant utreda och ta hänsyn till kumulativa effekterna för havet och marint liv samt ekonomiska effekterna för yrkesfisket. Vi anser att utpekandet av energiutvinningsområden bör baseras på en noggrann utredning, där berörda aktörer inkluderas från början och där förankring sker i lokala och regionala sammanhang.

Kommunal tillstyrkan

Betänkandet föreslår ingen motsvarighet till den nuvarande kommunala tillstyrkan vid nuvarande tillståndsförfarande, vilket vi finner problematiskt. Fiskekommunerna motsätter sig att kommunerna förlorar sitt inflytande över kustzonsplaneringen och uppmuntrar till ett omtag av hur det kommunala inflytandet kan beaktas i den föreslagna utpekandeprocessen. Vi föreslår att det finns möjlighet till kommunal och regional representation i ett tidigt skede när områden utreds.

Tillägg

Som tillägg vill vi informera om ett MISTRA-finansierat projekt, ”Co Creating Better Blue (C2B2)” som undersöker en interaktiv förvaltningsmodell för havsområden. Förvaltningsmodellen baseras på forskningsdata och aktörernas erfarenheter. Projektresultatet kan vara relevant att ta del av i framtagande av processen för utpekandefasen. Mer info om projektet: [Mistra Co-Creating Better Blue – For a sustainably blue economy in Sweden](#).

Slutsats

Fiskekommunerna ser positivt på att frångå nuvarande tillståndsprocess till förmån för auktionsbaserat system. Vi ser fördelaktigt på att i tidigt skede avgöra platsens lämplighet och förutsättningar för energiutvinning. Fiskekommunerna understryker att det i utpekande fasen är viktigt att berörda aktörer involveras för att de mest lämpade platserna ska identifieras och möjliggöra att haven nyttjas hållbart och effektivt.

Fiskekommunerna tackar för möjligheten att lämna synpunkter och deltar gärna fortsatt i dialogen.

För Fiskekommunerna

Lars Tysklind
lars.tysklind@stromstad.se

Ordförande

Amanda Gustafsson
amanda.gustafsson@fyrbodal.se

Processledare

www.fiskekommunerna.se